

Міністерство освіти і науки України
Одеський державний аграрний університет
Вроцлавський економічний університет (Республіка Польща)
Західно-Каспійський університет(Азербайджан)
Національний інститут економічних досліджень (Республіка Молдова)
Вища школа бізнесу, медіа та реклами (Республіка Польща)
ННЦ Інститут аграрної економіки
Київський національний економічний університет
Полтавський державний аграрний університет
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Сумський національний аграрний університет
Уманський національний університет садівництва

«БРАСЛАВСЬКІ ЧИТАННЯ. ЕКОНОМІКА ХХІ СТОЛІТТЯ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА ГЛОБАЛЬНИЙ ВИМІРИ»

**Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної
конференції**
(06 листопада 2024 року)

Одеса 2024

Браславські читання. Економіка ХХІ століття: національний та глобальний виміри: Збірник матеріалів ІІ Міжнародної наукової-практичної конференції, 06 листопада 2024 року. Одеса, ОДАУ. 2024. 394 с.

Збірник матеріалів містить наукові надбання та доповіді учасників ІІ Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої актуальним питанням розвитку економіки в сучасних умовах. У матеріалах розглядаються теоретичні та практичні аспекти економічних відносин на національному та міжнародному рівнях, зокрема у сферах аграрного виробництва, фінансового менеджменту, маркетингу, логістики, управління персоналом та застосування сучасних технологій. Представлені дослідження та рекомендації спрямовані на пошук рішень для ефективного функціонування економіки в умовах глобалізації, враховуючи досвід різних країн.

Збірник буде корисним для науковців, економістів, викладачів, аспірантів, студентів та всіх, хто зацікавлений у вивченні сучасних економічних процесів і тенденцій.

Рекомендовано до друку рішенням науково-методичної ради Одеського державного аграрного університету протокол №4 від «14» листопада 2024 року.

Редакційна колегія:

Мацієвич Т.О. к.е.н., доцент, в.о. декана факультету економіки та управління ОДАУ (голова ред.колегії)

Запша Г.М., д.е.н., професор, зав. кафедри менеджменту ОДАУ

Крюкова І.О., д.е.н., професор, зав. кафедри обліку і оподаткування ОДАУ

Баланюк І.Ф., д.е.н., професор, зав. кафедри обліку і аудиту, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Князева О.А., д.е.н., професор, в.о. зав. кафедри економічної теорії та економіки підприємства ОДАУ

Ревуцька А.О., к.е.н., доцент кафедри економіки Уманський національний університет садівництва

Найда А.В., к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування (заступник голови ред.колегії)

Петренко О.П. к.е.н., доцент кафедри економічної теорії та економіки підприємства ОДАУ (відповідальний секретар)

Грекова Т.М. асистент кафедри менеджменту ОДАУ (технічний редактор)

Відповідальність за достовірність даних, зміст і якість матеріалів збірника несуть автори.

доходів фермерських господарств, а також для покращення екологічної ситуації в аграрному секторі, а економетричні моделі в свою чергу дозволяють оцінити ефективність таких програм і виявити ключові фактори, що впливають на їх успіх.

Література:

1. Pubs.GISS: smith et al. 2020: Effective radiative forcing and adjustments in CMIP6 models. *Pubs.GISS: NASA Goddard Institute for Space Studies Publications*. URL: <https://pubs.giss.nasa.gov/abs/sm03200x.html> (дата звернення: 15.10.2024).
2. Наконечний С. І., Терещенко Т. О., Романюк Т. П. Економетрія : підручник. Вид 2-ге, допов. та перероб. Київ : КНЕУ, 2000. 286 с.
3. Zalizko V. D., Lutcenko I. O., Martynenkov V. I. Evaluation of sustainable rural development of ukraine: regional aspect. *Scientific bulletin of polissia*. 2017. Vol. 1, no. 4(12). P. 182–188. URL: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2017-1-4\(12\)-182-188](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2017-1-4(12)-182-188) (date of access: 15.10.2024).

Садовський Є. П.,
здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
Київський національний університет технологій та дизайну,
м. Київ, Україна

ЕКОСИСТЕМА ІННОВАЦІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ КЛАСТЕРІВ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

В умовах глобалізації, пов'язаної зі змінами клімату, війнами, зниженням природних ресурсів і зростанням соціальних проблем, концепція сталого розвитку стає однією з найважливіших складових сучасної економічної політики. Одним із ключових інструментів досягнення цілей сталого розвитку є інновації, що сприяють зниженню негативного впливу на довкілля, підвищенню ефективності виробничих процесів і соціальної відповідальності бізнесу. У цьому контексті, інноваційно-орієнтовані кластери відіграють особливу роль, оскільки вони об'єднують підприємства, наукові установи, урядові та неурядові організації з метою створення інноваційних продуктів і технологій, спрямованих на забезпечення функціонування екосистеми в умовах сталого розвитку [1; 3; 6; 7].

Інноваційно-орієнтовані кластери є формою організації економічної діяльності, що характеризується співпрацею різних економічних суб'єктів, включаючи підприємства, дослідницькі установи, державні структури, освітні заклади та громадські організації, що спрямовані на розвиток та впровадження інноваційних технологій, підвищення конкурентоспроможності та сприяння сталому економічному зростанню [2; 4; 7].

Серед основних характеристики інноваційно-орієнтованих кластерів можна відмітити:

- інноваційна спрямованість (кластери функціонують як платформи для створення нових технологій і продуктів через взаємодію підприємств, наукових організацій і центрів досліджень);

- співпраця та кооперація (тісна співпраця між усіма учасниками, що дозволяє використовувати спільні ресурси для досягнення інноваційних результатів);

- регіональна концентрація (інноваційно-орієнтовані кластери часто формуються в конкретних регіонах, де є висока концентрація певних галузей промисловості, наукових установ і кваліфікованих кадрів, що забезпечує кращі умови для розвитку);

- соціальна відповідальність (інноваційні кластери відіграють важливу роль у розвитку місцевих громад і покращенні рівня життя населення шляхом створення робочих місць та підтримки екологічних і соціальних ініціатив).

Концепція сталого розвитку передбачає баланс між економічним зростанням, соціальною справедливістю та охороною навколишнього середовища. У цьому контексті інноваційно-орієнтовані кластери можуть виступати ключовими інструментами для досягнення певних цілей, а саме [4; 5; 6]:

- економічний розвиток – інноваційні кластери сприяють зростанню економіки через створення нових високотехнологічних підприємств, підвищення продуктивності праці та впровадження передових технологій. Завдяки співпраці між науковими установами та підприємствами зростає швидкість комерціалізації нових ідей і технологій, що, у свою чергу, сприяє підвищенню конкурентоспроможності;

- екологічна стійкість – впровадження інноваційних технологій у межах кластерів дозволяє знижувати споживання природних ресурсів, мінімізувати викиди шкідливих речовин та покращувати енергоефективність. Такі заходи є важливими для збереження екосистем і підтримки екологічного балансу. Наприклад, розвиток кластерів у галузі «зеленої» енергетики сприяє зменшенню залежності від викопних видів палива та впровадженню відновлюваних джерел енергії;

- соціальна відповідальність – інноваційно-орієнтовані кластери можуть сприяти підвищенню рівня життя населення через створення нових робочих місць, підвищення рівня освіти та підтримку соціальних ініціатив. Крім того, кластери можуть бути важливими платформами для обміну знаннями та досвідом, що сприяє розвитку людського капіталу.

Інноваційно-орієнтовані кластери функціонують як складні екосистеми, що включають в себе безліч елементів, які взаємодіють між собою для створення сприятливих умов для інноваційного розвитку. Екосистема кластерів включає такі основні компоненти [1-6]:

- бізнес-середовище (підприємства, що входять до кластеру, є основними учасниками інноваційного процесу, які створюють продукти та послуги, орієнтовані на сталий розвиток);

- науково-дослідні установи (університети, дослідницькі центри та лабораторії, що відіграють ключову роль у розробці нових технологій та забезпеченні науково-технічного супроводу інноваційних проектів);

- інфраструктура (розвиток інфраструктури – індустріальні парки, бізнес-інкубатори, технопарки, що забезпечують доступ до необхідних ресурсів для розвитку інновацій);

- фінансування (фінансові інститути – банки, венчурні фонди, що забезпечують доступ до фінансових ресурсів, необхідних для підтримки інноваційних проектів);

- урядові організації та політика (держава відіграє важливу роль у створенні сприятливих умов для функціонування кластерів через стимулювання інноваційної діяльності та підтримку екологічних ініціатив).

Для ефективного функціонування інноваційно-орієнтованих кластерів необхідно забезпечити постійну взаємодію між усіма учасниками екосистеми через спільні дослідження, обмін знаннями та досвідом, спільне фінансування проектів, а також створення стратегій сталого розвитку. Один із ключових механізмів взаємодії у кластері – мережеве співробітництво та синергія. Учасники кластеру об'єднують свої зусилля для досягнення спільних цілей, що дозволяє прискорити процес розробки та впровадження інновацій і отримати синергійний ефект [1-7].

Особливістю екосистеми інноваційно-орієнтованих кластерів в умовах сталого розвитку є їхня здатність ефективно поєднувати економічні, екологічні та соціальні аспекти діяльності, створюючи синергійний ефект між учасниками кластера. Ключовими елементами є підтримка розвитку «зелених» технологій, циркулярної економіки, енергоефективності та раціонального використання ресурсів. Крім того, екосистема інноваційно-орієнтованих кластерів сприяє формуванню інноваційної культури, де стимулюється творчість, дослідження та впровадження нових ідей.

Отже, екосистема інноваційно-орієнтованих кластерів є динамічною, адаптивною до змін у зовнішньому середовищі та спроможною швидко реагувати на нові виклики, такі як зміна клімату, виснаження природних ресурсів та зростання попиту на екологічно чисті продукти і послуги, яка сприяє розвитку партнерських відносин між великим, середнім і малим бізнесом, стимулюючи їх до взаємовигідної кооперації та створення ланцюгів доданої вартості, що відповідають принципам сталого розвитку.

Література:

1. Пузирьова П. В. Актуалізація розвитку ІТ-кластерів в умовах смарт-економіки в повоєнний період. П. В. Пузирьова, Є. П. Садовський. *Синергія науки і бізнесу у повоєнному відновленні регіонів України = Synergy of science and business in the post-war restoration of Ukrainian regions* : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Херсон, 24-26 квітня 2024 року. – У 3-х т. Т. 2. Одеса : Олді+, 2024. С. 95-97.

2. Пузирьова П. В. Інноваційні кластери як механізм забезпечення конкурентоспроможності країни в умовах післявоєнного розвитку. П. В.

Пузирьова, Є. Садовський. *Управління бізнес-процесами та технологічними інноваціями в сучасних умовах та в післявоєнний період* = *Management of business processes and technological innovations in the current context and in the post-war period* : збірник тез доповідей Міжнародної наукової конференції, м. Київ, 10-11 жовтня 2023 року. Ч. 1. Київ : НТУ, 2023. С. 198-200.

3. Пузирьова П. В. Кластеризація в управлінні фінансовим потенціалом на підприємствах України. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2019. № 3 (214). С. 70-76.

4. Садовський Є. П. Інноваційні кластери: особливості в контексті діджиталізації. Є. П. Садовський, П. В. Пузирьова. *Науковий вимір осмислення та пошуку оптимальних моделей розвитку України: маркетинговий, економічний, фінансовий та управлінський аспекти* = *The scientific dimension of understanding and research optimal models of the development of ukraine: marketing, economic, financial and management aspects* : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 04-05 березня 2024 року. Київ : АПСВТ, 2024. С. 245-246.

5. Olshanska O. Integrative approach and clusterization as elements of effective tourism industry management in the conditions of sustainable development = Інтеграційний підхід та кластеризація як елементи ефективного управління туристичною галуззю в умовах сталого розвитку. О. Olshanska, Р. Puzyrova, О. О. Shevchenko. *Менеджмент*. 2023. Вип. 2 (38). С. 48-60.

6. Olshanska O. The mechanism of public financial support for stimulation of innovation in integrated clusters. О. Olshanska, Р. Puzyrova. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2021. № 10 (245). С. 32-40.

7. Puzyrova P. Concept of management and formation of financial potential of cluster unions = Концепція управління та формування фінансовим потенціалом кластерних утворень. *Менеджмент*. 2019. Вип. 1 (29). С. 109-119.

Сас Л.С.,

*д.е.н. професор, професор кафедри обліку і оподаткування
Прикарпатський національний університет Імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна*

Богославець-Дроздюк Т.І.,

*викладач вищої категорії, викладач-методист,
ВСП "Надвірнянський фаховий коледж НТУ",
м. Надвірна, Україна*

Матійчук А.С.,

*здобувач вищої освіти ОС «бакалавр»
спеціальності «Облік і оподаткування»
Прикарпатський національний університет Імені Василя Стефаника
м. Івано-Франківськ, Україна*

РОЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ БУХГАЛТЕРА

Професійна етика є ключовим аспектом діяльності бухгалтера, оскільки

Левицька І.В. БРЕНД-КАНАЛИ ПРОСУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ	35
Левицька О.Ю., Гнатська Т.М. УПРАВЛІННЯ РОЗРАХУНКАМИ ЯК ЗАПОРУКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	37
Мазур В.В. ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА ТА ЇЇ РОЛЬ У СТРАТЕГІЧНОМУ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ	39
Мельничук О.І., Сухенко С.А., Левицький Б.Я ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ БЕЗВІДХОДНОГО ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	43
Несененко П. П., Железняк А. Є. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РОЗВИТКУ ТВАРИННИЦЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	46
Підпригора М.С. ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ ПОСТАЧАННЯ БІЗНЕС-СУБ'ЄКТІВ АГРАРНОГО СЕКТОРУ	49
Рагуліна А. О., Хилько І. І. ЕКОНОМЕТРИЧНІ МОДЕЛІ В АНАЛІЗІ РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ ПІДТРИМКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	52
Садовський Є. П. ЕКОСИСТЕМА ІННОВАЦІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ КЛАСТЕРІВ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	54
Сас Л.С., Богославець-Дроздук Т.І., Матійчук А.С. РОЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ БУХГАЛТЕРА	57
Саулко Д.П. РОЗВИТОК СМАРТ-ПРОМИСЛОВОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ	59
Синиця С. В. ТРАНСФОРМАЦІЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ІТ-СФЕРИ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ	62